

НАТО?

Пише: Бошко Мијатовић
среда, 09 септембар 2009 17:31

(Политика, 09.09.2009)

У Србији се дуго и интензивно дискутује о евентуалном уласку Србије у НАТО. Али некако са превише емоција, а с премало хладног рачуна, а то се посебно односи на политичаре. Да покушам да избегнем тај манир.

Пођимо од суштине. НАТО је војни савез основан са циљем борбе за светску доминацију током „хладног” рата. Када је овај победоносно окончан, поставило се питање смисла даљег постојања. Он је привремено нађен у „хуманитарним” интервенцијама против Републике Српске, Србије и у Авганистану. Али остаје очување хегемоније због донекле ојачале Русије, незгодне због наслеђенихамбиција, и због Кине, која ће следећих деценија неминовно бити главна опасност за доминацију САД. Да ли је заиста у интересу Србије да, на нечијој страни учествује у борби титана, на пример, у изbacивању Русије из централне Азије или у окупацији Авганистана? Не бих рекао, јер то за нас може да буде скупо, а да евентуални профит однесе неко други.

Или, у НАТО улазе земље из источне Европе које желе да се на вјеки вјекова заштите од руског медведа, са којим имају лоша искуства. Потпуно их разумем, али Србија нема и никада није имала такав проблем са Русијом. Стога разлог да је то због безбедности отпада.

Заговорници тврде да улазак у НАТО мора да буде веома користан по квалитет наших живота. Додуше, не умеју то да аргументују, осим тврдњом да је улазак у НАТО неумитна претпоставка за улазак у Европску унију. Међутим, то је потпуно нетачно, јер више

НАТО?

Пише: Бошко Мијатовић
среда, 09 септембар 2009 17:31

чланица ЕУ није истовремено у НАТО-у: Ирска, Финска, Аустрија, Шведска. Неће их, надам се, избацити из ЕУ да би поменути „аргумент” почео да важи.

Поред тога, нико никада није званично поменуо тај услов о укључењу у ЕУ, а шапутања на јастуку по пријемима у западним амбасадама треба посматрати као тактичку причу, а не као озбиљне и обавезујуће изјаве. Исто тако треба гледати и на речи америчког потпредседника Бајдена од пре неколико месеци да су врата НАТО-а отворена за Србију: у питању је, верујем, тактизирање како би се Србија подстакла на удаљавање од Русије, а никако прави, формалан позив.

С позивом постоји још један проблем: нема сумње да би услов пријема био признање независности Косова, јер НАТО никада неће примити у чланство земљу са нејасним границама. То смо видели на примеру Грузије, која је хладно одбијена. А албански премијер отворено тражи уједињење Албанаца, при чему је Албанија члан НАТО-а и у стању је да блокира пријем Србије. Другим речима, пријава на шалтеру НАТО-а свакако подразумева признање Косова. Сигуран сам да ово заговорници учлањења у НАТО знају и да им то не смета.

Поред тога, улазак у НАТО кошта, јер треба купити пуно скупе војне опреме направљене по стандардима НАТО-а. Наравно, боље је имати нову опрему, али то баш не би требало да буде приоритет у овим тешким временима када се Србија пуно задужује да би се, економски и социјално, одржала изнад воде.

Могло би се рећи да би одбијање Србије да уђе у НАТО наљутило Американце и да би нас стога кажњавали на разне финансијске и политичке начине. Не верујем у то. Србија је за САД неважна и као савезник и као противник, а неприметна као неутрална држава. Она нема ни копнену ни ваздушну везу са Русијом или Кином већ је окружена чланицама НАТО-а и стога потпуно изолована. То јој само повећава стратешку безначајност.

На крају, али не и најмање важно, питање је да ли би нас НАТО уопште примио у чланство, све и када бисмо их молили. Јер алијанса функционише на консензуалном начелу, с правом вета сваке чланице, тако да је питање да ли је за њих паметно да приме земљу која би им могла блокирати процес доношења стратешких одлука због неслагања с предлозима (против Кине, Русије или неких других земаља). Овај проблем једино би могао да реши ЛДП, странка која мисли све исто што и Вашингтон, али шанса

НАТО?

Пише: Бошко Мијатовић
среда, 09 септембар 2009 17:31

за то је врло мала.

Ето, успео сам да избегнем емотивне аргументе као што су патриотизам, сувереност, слање наших војника у некакве џунгле, а опет сам стигао до закључка да се треба држати војне неутралности. Не бисмо имали користи већ само штете, а и питање је да ли би нас примили.

Аутор је директор економских студија ЦЛДС